

ЗАКІНЧИВШИ ОСТАННІЙ КАДР, Я ПІДІЙМАЮ ОЧІ НА СКАЖЕНОГО Рома — він розповідає про Розстріляне Відродження. І поки що це найцікавіший його урок евер. Я часто маю на уроках, тож усі жителі Будинку «Слово» якось несподівано втрапили на сторінки мого нового коміксу і набули суперскілів. Хоча вони й так їх мали, судячи з того, про що він говорить.

Правда, у цьому коміксі якось забагато розстрілів... навіть як на комікс...

Повертаю голову і дивлюся на неї: вона пише на планшеті новий трек — навіть без звуку й навушників, просто чуючи те все «внутрішнім слухом», як вона каже, але раз по раз підводить очі — вона теж уважно слухає Рома.

* Маркель говорить про будинок, у якому жила більшість українських письменників і митців, що згодом потрапили під репресії і були розстріляні в 30-х роках ХХ століття, відтак його мистецьке покоління отримало називу Розстріляне Відродження (на зустріч з пізніше Єжі Гедройцем). Сам будинок розташований у Харкові (нині вул. Культури, 9) і отримав називу Будинок «Слово» через свою конфігурацію у формі букви «С». Він був побудований з ініціативи самих письменників. — Лут і далі прямітки авторки.

Озираюсь: дивним чином його слухають геть усі — навіть ті, хто фарбус нігті, скролить інсту або, на перший погляд, втикає в книгу. Треба буде дати йому медаль — взяти олімпійське золото не так складно, як зацікавити цих людей. Може, він нарешті викупив — якщо урок нецікавий, з нього просто підуть; якщо й наступний буде нецікавим, далі вже просто не прийдуть. І його погрози ніяк не зарадять, у нас немає часу на нецікаві і непотрібні лекції... Чи, може, тема його справді бентежить — це завжди відчувається.

— Сиволап! Ви знайшли щось цікавіше за півсотні розстріляних митців? — гарчить Ром.

— Та я насправді вражений... — прокашлююсь, — до глибини душі...

— Іронія?

— Аж ніяк...

Ром пом'якшується.

— Просто думаю... чому вони не уникнули цього — не припинили, не поїхали... чому дали себе вбити?

Кілька останніх учнів підіймають очі на Рома, і повисаєтиша.

Ром, на диво, сприймає мое питання серйозно і не просить забратися з класу, як зазвичай. Він сідає на стіл і обводить поглядом аудиторію.

— Вони не могли і не хотіли припиняти — у тому і був сенс. Вони хотіли говорити про дуже складні речі,

донести їх, хотіли щонайменше відстояти себе, свою мову і свої ідеали... І не збиралися від них відмовлятися навіть таким коштом. Вони мусили поборотися за правду, мусили її відкрити. І, за можливості, донести її іншим через своє мистецтво... Так я це бачу.

Ром завжди додає це, його дуже бісить фрази типу «автор хотів сказати, що...» — ніхто не знає і ніколи не дізнається, що, в дідька, хотів сказати автор, ми можемо тільки згадуватись. Це, мабуть, єдине, в чому я з ним згоден.

І ось я вже йду шкільним коридором повз ньї — вони говорить зі старшокласником — він їй подобається — #красивийвисокийкрутуй. І я тут, здається, єдиний, хто не згадає, як його звати, бо мені абсолютно плювати. Кідаю собі під ноги скейт, вдягаю навушники, каптур — я невидимка, мене вона не бачить. Але ми найкращі друзі.

Я злітаю пандусами вниз, вистрибую на асфальт і нессусь повз усе те лайно — прикідатися крутим, розумним, дорослим... яким там ще? Будувати несправжні стосунки, вирішувати несправжні проблеми...

Я зовсім не крутій,

не розумний

і не дорослий.

У голові застригли думки про те, що говорив Ром...

Те, що робили ці люди, просто на голову не налаштит...

А що робимо ми?

ЕНДЕР

А ЦЯ БІЛЯВКА МОЖЕ БУТИ ЦІКАВОЮ, ХОЧА ДРУЗІ В НЕЙ... ОДИН майже не говорить і постійно малює; чи то в зошитах, чи то... на стінах; інший ніколи не знімає шапки і навушників; мала, яка грає в ігри і хакає все, що потрапить під руки; синестет, який обляплює фарбами полотна, як одержимий; пацан, який весь час щось знімає (я навіть не знаю його в обличчя без камери); дівчина з вишневим волоссям і татухами по всьому тілу; сопляк, що вдягається як на подіум. Дивно, що навіть у такій тусовці схилених, як наша школа, є якесь угруповання людей, які виділяються, — хоча наша школа загалом не для нормальніх людей.

То в чому ж майже інтерес щодо цієї білявки? А не знаю...

Усе, що мені відомо, — це те, що вона грає на віолончелі. Зовсім не круто, скажіть? Але тут так не думают — тут вона ще й крута діджеїка, яка грає в клубах (вже не на віолончелі) з тринадцять років разом зі старшим братом. Вона пише музику і міксує треки не пірше за Гетту. Струнка, красива, має купу пірсингів, найкрутішу з усіх дівчат стрижку і найвищі платформи. Вона носить світшоти братів з сунями, завідує шкільним радіо, де ставить, що хоче, і майже ні з ким не спілкується, окрім своєї мовчазної компанії.



ХРИСТИНА

ВІН КЛИЧЕ ВЙТИ В КОРИДОР МЕНЕ! ТА ЦЕ Ж ПРОСТО ЖЕСТЬ, люди! Ендер тут, може, найкрутіший — так думають абсолютно усі.

Він класний танцівник, модель із контрактами за кордоном і заваленою повідомленнями інстою.

Можливо, це й банально, як вічно нагадує мені Маркель, але цей пацан мені цікавий.

Може бути в мені хоч щось від нормальної людини?

МАРКЕЛЬ

Я ІДУ КРІЗЬ ШКОЛЬНИЙ ДВІР: ВСЮДИ КУРЯТЬ, ЦЛУЮТЬСЯ, постять фотки в інстаграм, п'ють каву, програмують — вчителі тут не мають жодної влади... Може, ми не такі вже й безхребетні, як я думаю? У цій школі вчаться діджей, стилісти, дизайнери, художники, хореографи, блогери, хактивісти, інноватори, розробники, кіберспортсмени, письменники і композитори — «учнів» тут просто немає...

Але для всіх за межами школи ми — просто відморозки. А наша школа — таке собі гетто для тих, кому ніде немає місця. Такий собі «Дім дивних дітей», хіба що наш директор майже ніколи не перетворюється на птаха.

Навколо цієї школи вісім малюнків, які зафарбовуються десь раз на місяць, але наступного ранку постають знову. Філігранно, та? МИ з НИМИ тут воюємо на стінах. Досі. В усьому світі людям вже арти замовляють і платять за них, а ми — досі вандали.

То що ж роблю я?

Я їх створюю — власне ці ось малюнки — усі вони мої і моєї команди. І стіни цієї школи теж мої... і на них нема «жодного живого місця», як каже Психопат.

Отже, тому тут зі мною «знайомі» майже усі, а я не знаю майже нікого. Ні, не тому, що я такий крутий, я взагалі не крутий, просто мені це важко.

Люди — це в принципі важко,

Чую гучний свист, озираюсь — за мною на борді несеться Джейкоб і його камера. Думаю, ніхто навіть не знає, яке в нього обличчя. Його можна впізнати лише за дредами і камерою.

Джейкоб звертає і киває, щоб я глянув вперед, — відтак, мало не врізаюся в Емму — кураторку художки (отже, мою). Це єдина в нашій школі доросла з бірюзовим волоссям. І, здається, єдина, крім Психопата, хто нас не боїться і не вважає нарваними. А ми такими і не є — ми просто талановиті, а це завжди незручно.

Зупиняюся і пільно вглядаюся в почервонілі очі Емми. Вона усміхається і зводить брови вгору, склавши руки на грудях — то з її уроку я оце зараз звалюю. Хоч він і мій основний...

— Маркель, Женя — не в той бік! — натякає Емма.

Віддаю честь і йду далі: у нас із Джейкобом інші плані. Той киває і валить за мною.

Джейкоб мене обожнює — я майже ніколи не розмовляю і ніколи не парюсь, коли він мене знімає. І, здається, я єдиний, хто жодного разу не намагався розбити його камеру чи обличчя.

